

Προτάσεις μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων και η υλοποίησή τους στα κράτη μέλη – ποια είναι η γνώμη της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών

11 Μαρτίου 2024 από τις 10 π.μ. έως τη 1 μ.μ.

Σπίτι της ΕΕ - Λεωφόρος Λόρδου Βύρωνος 30, 1096 Λευκωσία (αίθουσα συνεδριάσεων στο ισόγειο)

Διοργανωτής αυτής της στρογγυλής τράπεζας

- Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ)

Περιγραφή

Αυτό το στρογγυλό τραπέζι διοργανώνεται στο πλαίσιο της διαβούλευσης που διεξάγεται από την ομάδα του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου της (ΕΟΚΕ) για την προετοιμασία γνωμοδότησης πρωτοβουλίας με τίτλο "Προτάσεις μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων και η υλοποίησή τους στα κράτη μέλη – ποια είναι η γνώμη της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών; (Κύκλος Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2023-2024)." (ECO/631).

Με τη γνωμοδότηση αυτή, η ΕΟΚΕ συνεχίζει τώρα το έργο που ξεκίνησε το 2021: τη διαβούλευση με τις εθνικές οικονομικές και κοινωνικές επιτροπές, τους κοινωνικούς εταίρους και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών των κρατών μελών της ΕΕ, σχετικά με ένα βασικό θέμα του Ευρωπαϊκού εξαμήνου.

Η παρούσα γνωμοδότηση επικεντρώνεται στα **μεταρρυθμιστικά και επενδυτικά μέτρα στα κράτη μέλη**, ιδίως εκείνα που βασίζονται στις **ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2023**, καθώς και στην υλοποίησή τους, προκειμένου να αξιολογηθούν η αποτελεσματικότητα των εν λόγω μέτρων και οι δυνατότητες καλύτερης στόχευσης των προτάσεων, **η βελτίωση της υλοποίησης και η παρακολούθηση και συμμετοχή της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στις διαδικασίες**. Η παρούσα γνωμοδότηση εξετάζει επίσης ζητήματα που αφορούν την **υπό εξέλιξη μεταρρύθμιση των κανόνων οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ**, κεντρικός στόχος των οποίων είναι η ενίσχυση της βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους, **καθώς και η προώθηση της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης σε όλα τα κράτη μέλη μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων**. Επιπλέον, η γνωμοδότηση συνεχίζει τις προηγούμενες διαβουλεύσεις εξετάζοντας την κατάσταση της υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που προβλέπονται στα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και οι οποίες λαμβάνουν χρηματοδοτική στήριξη από κονδύλια του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ). Τέλος, μέσω της παρούσας γνωμοδότησης, η ΕΟΚΕ επιδιώκει να συνεχίσει τις εργασίες της για την προώθηση ενός πιο συμμετοχικού Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης, με μεγαλύτερη ανάληψη ευθύνης σε εθνικό επίπεδο και μεγαλύτερη συμμετοχή της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών. Το στρογγυλό τραπέζι θα ασχοληθεί με τα ακόλουθα ερωτήματα (τα οποία προέρχονται από το ερωτηματολόγιο στο οποίο βασίζεται η παρούσα διαβούλευση):

- Τα μεταρρυθμιστικά και επενδυτικά μέτρα στα κράτη μέλη, ιδίως εκείνα που βασίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2023¹, και η εφαρμογή τους.
- Η μεταρρύθμιση των κανόνων οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ.
- Η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που προβλέπονται στα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

¹ Για μια σύντομη επισκόπηση των συστάσεων ανά χώρα (ΣΑΧ) για το κράτος μέλος σας, συμβουλευτείτε τη [βάση δεδομένων ειδικών ανά χώρα συστάσεων](#) που δημιουργήθηκε από τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2023 (europa.eu).

Έκθεση

Παρεμβάσεις οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών (κοινωνικοί εταίροι και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών) στην Κύπρο

Κ.Λουκάς Αριστοδήμου (Παγκύπρια Ένωση Καταναλωτών)

- Η ενέργεια είναι το πιο σημαντικό ζήτημα που απασχολεί όλη την κυπριακή κοινωνία αφού το κόστος είναι δυσβάσταχτο
- Ο κύπριος καταναλωτής δεν έχει καμία ευθύνη για τις πολύ υψηλές τιμές ρεύματος
- Είναι απαραίτητο να υπάρχει διαφάνεια παντού, σε κάθε ενέργεια αλλιώς όλες οι μεταρρυθμίσεις δεν θα έχουν αντίκρουσμα

κ. Μιχάλης Λύτρας (Παναγροτική Ένωση Κύπρου):

- Η Ένωση μας δεν είχε καμία ανάμειξη με το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) της Κύπρου
- Η πράσινη ανάπτυξη δεν μπορεί να εφαρμοστεί παντού το ίδιο. Η Κύπρος έχει ιδιομορφίες καιρικές που πρέπει να συνυπολογιστούν (ανοβρία)
- Υπάρχει αθέμιτος ανταγωνισμός με χώρες εκτός ΕΕ (Τουρκία) στον αγροτικό τομέα
- Αγροτικά φάρμακα που κυκλοφορούν στα κατεχόμενα και είναι απαγορευμένα στην ΕΕ, συμβάλουν στην μεγαλύτερη παραγωγή

κ. Στέφανος Κουρσάρης (ΠΟΒΕΚ)

- Θα μπορούσε να θεσμοθετηθεί μόνιμη διαβούλευση των κοινωνικών εταίρων και στην Κύπρο με την πιθανή ίδρυση ενός Κοινωνικού και Οικονομικού Συμβουλίου
- Η γλώσσα που χρησιμοποιείται από τα Ευρωπαϊκά όργανα είναι δυσνόητη και οι κοινωνικοί εταίροι χάνονται στην μετάφραση. Απαιτείται να υπάρχει πιο απλή γλώσσα
- Τα μέτρα ενεργειακής στήριξης πρέπει να παραμείνουν γιατί αποτελούν σημαντική ελάφρυνση για τις επιχειρήσεις ιδίως τις οικογενειακές
- Οι επιπτώσεις των νέων κανόνων θα πρέπει να εξηγηθούν λεπτομερώς στην κυπριακή κοινωνία.

κ.Θωμάς Θωμά (Ένωση Κύπριων Αγροτών)

- Η πράσινη μετάβαση θα πρέπει να είναι ισορροπημένη και λελογισμένη γιατί αυτό που έχει μεγαλύτερη σημασία είναι η επισιτιστική ασφάλεια.
- Η έλλειψη νερού δημιουργεί μεγάλα προβλήματα στον αγροτικό κόσμο της Κύπρου
- Θα πρέπει να δημιουργηθούν οι κατάλληλες υποδομές για να μπορέσει η Κύπρος να ανταγωνιστεί την υπόλοιπη ΕΕ

κ. Στάλω Δημοσθένους (ΚΕΒΕ)

- Δεν υπάρχει πρόσβαση στην χρηματοδότηση για τις επιχειρήσεις
- Δεν είναι καλά ενημερωμένες οι ΜΜΕ στην Κύπρο για τα πράσινα δάνεια
- Η γυναικεία απασχόληση παραμένει σε πολύ χαμηλή θέση σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Να δοθούν περισσότερα κίνητρα
- Συνεχής εκπαίδευση πολιτών και εργαζομένων για να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις

κ. Ιφιγένεια Κάτση (Οργανισμός Κοινωνικής Πολιτικής και Δράσης)

- Θα πρέπει να υπάρξει στήριξη των ορεινών περιοχών αλλά και των ηλικιωμένων
- Ευκαιρίες σε χρηματοδότηση σε μη κυβερνητικές οργανώσεις που επιτελούν σημαντικό κοινωνικό έργο.
- Χρειάζονται περισσότερες και καλύτερες διαβουλεύσεις σε τοπικό επίπεδο.

κ. Αντώνης Χρυσοστόμου (ΕΠΟΕΤ- ΟΗΟ ΣΕΚ)

- Τα προϊόντα στην Κύπρο είναι πολύ ακριβά λόγω της νησιωτικότητας
- Μείωση ακρίβειας μέσω μεγαλύτερων επιδοτήσεων

Κ. Άνδρος Γεωργιάδης (κίνηση Αναπήρων)

- Μεγαλύτερη κατανόηση και στήριξη των ευπαθών ομάδων

κ. Ερωτόκριτος Κατελάρης, (ΕΠΟΠΑΗ- ΟΗΟ ΣΕΚ)

- Οι κρατικές επιχειρήσεις πρέπει να αντιμετωπίζονται ως επιχειρήσεις και όχι ως δημόσιοι οργανισμοί
- Είναι αναγκαίο να γίνουν σημαντικές υποδομές στην ενέργεια (πχ υποδομές για την αποθήκευση ενέργειας)
- Οι διαγωνισμοί για την προμήθεια υλικών ή έργων καθυστερούν πολύ με αποτέλεσμα να χάνεται πολύτιμος χρόνος και να αργούν να γίνουν μεγάλα έργα απαραίτητα για την ενεργειακή θωράκιση της Κύπρου.

Κ.Γλαύκος Δραγούμης (Συνομοσπονδία Εργαζομένων Κύπρου)

- Διεκδίκηση πλαφόν για την αγορά πετρελαίου
- Η χώρα δεν διεκδικεί αυτά που χρειάζεται. Υπάρχει μεγάλη εξάρτηση από το πετρέλαιο και για αυτόν τον λόγο θα πρέπει να δοθούν εκπτώσεις στα δικαιώματα ρύπου
- Οι μεγάλες επιδοτήσεις σε φωτοβολταϊκά έχουν ρίξει τις τιμές
- Οι ρυθμιστικές αρχές πρέπει να κάνουν την δουλειά τους και να μην είναι παρατηρητές στην αγορά ενέργειας
- Υπερκέρδη των επιχειρήσεων ενέργειας τα οποία θα πρέπει να διοχετευτούν στους αγρότες που είναι απροστάτευτοι
- Στο άρμα μετάβασης θα πρέπει να είναι όλοι παρόντες

Κ.Μύρια Βασιλείου (ΠΟΕΔ)

- Η ομοσπονδία δασκάλων δεν κλήθηκε να συμβάλει στο ΣΑΑ της Κύπρου ενώ υπάρχουν σημαντικά προβλήματα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.
- Πρέπει να προχωρήσει ο εκσυγχρονισμός της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών σε βάθος δετίας.
- Είναι απαραίτητη η επικαιροποίηση των δεξιοτήτων των δασκάλων που αφορούν την ψηφιακή μετάβαση.
- Δεν υπάρχει ο υλικοτεχνικός εξοπλισμός για την ψηφιακή μετάβαση.
- Η προδημοτική εκπαίδευση θα πρέπει να εξεταστεί να ξεκινήσει στα 4 έτη.

Κ.Λεωνίδας Πασχαλίδης (ΚΕΒΕ)

- Κάποιες απόψεις μας έχουν ενσωματωθεί στο ΣΑΑ της Κύπρου και ιδιαίτερα η έμφαση στην σημασία των ΜΜΕ για την κυπριακή οικονομία.

Παρεμβάσεις των μελών της ΕΟΚΕ

κ.Ιωάννης Βαρδακαστάνης (Πρόεδρος του τμήματος " Οικονομική και νομισματική ένωση, οικονομική και κοινωνική συνοχή")

- Σύντομο χαιρετισμό και εισαγωγή στον ρόλο της ΕΟΚΕ στην ΕΕ.
- Αναφορά στην σημασία και την συμβολή της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στον ετήσιο κύκλο του ΕΞ.
- Η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων θα βοηθήσουν πολύ στην ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας.

Κ. Μάνθος Μαυρομμάτης (εργοδότες)

- Το ΣΑΑ είναι εξαιρετικό και θα τονώσει σημαντικά την οικονομία της Κύπρου.
- Υπάρχουν όμως καθυστερήσεις λόγω γραφειοκρατίας και κωλυσιεργίας της κυπριακής κυβέρνησης.
- Ενώ ο σχεδιασμός του ΣΑΑ ήταν άρτιος η εφαρμογή του έχει πολιτικό κόστος τόσο για την κυβέρνηση όσο και για τα πολιτικά κόμματα και για αυτό δεν προχωράει.
- Μεγάλο πρόβλημα οι λαϊκιστές που υπόσχονται πολλά χωρίς κανένα κόστος τα οποία είναι και μη εφαρμόσιμα.

Κ.Πιέρης Πιερή (εργαζόμενοι)

- Οι απορροφήσεις των κονδυλίων του ΣΑΑ θα πρέπει να επιταχυνθούν γιατί υπάρχουν καθυστερήσεις στην εκταμίευση της 3^{ης} και 4^{ης} δόσης.

Κ. Μιχάλης Αντωνίου (εργοδότες)

- Η κυπριακή κυβέρνηση αποτάθηκε σε πολλές οργανώσεις για την διαβούλευση και τον τελικό σχεδιασμό του ΣΑΑ.
- Η ΟΕΒ συνέβαλε αποφασιστικά στον σχεδιασμό του ΣΑΑ. Ειδικότερα, είναι και διαχειριστής ενός έργου κυκλικής οικονομίας.
- Σχετικά με τις κρατικές επιχειρήσεις υπάρχουν αρκετές διαφορές με τα διεθνή πρότυπα. Πρέπει να αναβαθμιστεί η διακυβέρνηση τους και να λειτουργούν με περισσότερα ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια.
- Είναι σημαντικό ότι η σημερινή διαβούλευση ανέδειξε την υψηλή ποιότητα των κοινωνικών εταίρων και ότι η συμβολή τους στην αναβάθμιση της κυπριακής οικονομίας είναι αποφασιστική.
- Η κοινωνία των πολιτών επιθυμεί σαφώς πιο ενεργό ρόλο.

κ. Ανδρέας Μάτσας (εργαζόμενοι)

- Οι προβληματισμοί όλων των εμπλεκόμενων φορέων έχουν κοινή βάση και στοχεύουν προς την ίδια κατεύθυνση με διαφορετική χροιά. Να γίνει η Κύπρος πιο ανταγωνιστική και η οικονομία της πιο βιώσιμη.
- Οι προβληματισμοί αυτοί αναδεικνύουν την συμμετοχικότητα των φορέων και είναι έκφραση της δημοκρατίας.
- Οι μεταρρυθμίσεις δεν αποτελούν κομμάτι της νεοφιλελεύθερης πολιτικής αλλά είναι καρδιά της δημοκρατίας.
- Για την πορεία προς την πράσινη ανάπτυξη χρειάζονται και η κοινωνική διάσταση όχι μόνο η οικονομική. Η κοινωνική διάσταση είναι εξίσου σημαντική με την οικονομική.
- Το ΣΑΑ έχει σχεδιαστεί με την εμπλοκή και συνεισφορά των κοινωνικών εταίρων, αυτή τη στιγμή όμως καταγράφεται σημαντική καθυστέρηση στην υλοποίησή του, πράγμα που καθιστά την Κύπρο στην τέταρτη θέση από το τέλος, πράγμα το οποίο ενδεχομένως να αναδεικνύει την ανάγκη επαναξιολόγησης και αναπροσαρμογής των παραμέτρων που το συνθέτουν.

κ. Αναστάσιος Γιαπάνης (άλλες ομάδες συμφερόντων)

- Ήταν πολύ σημαντικό να ακουστούν όλες οι φωνές της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών της Κύπρου.
- Είναι απαραίτητες οι διορθωτικές κινήσεις.

Παρεμβάσεις από τους αξιωματούχους του ΕΞ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Κ. Πασχαλίδης

- Με τους νέους κανόνες η πρωτοβουλία για να αποφευχθούν δημοσιονομικά προβλήματα ανήκει κυρίως στα ΚΜ αλλά φυσικά το Συμβούλιο παίρνει την τελική απόφαση.
  - Το Ταμείο Ανάκαμψης σχεδιάστηκε σε άμεση συνεργασία με την κυπριακή κυβέρνηση.
  - Θα πρέπει να συμπεριληφθούν σε μεγαλύτερο βαθμό οι απόψεις των κοινωνικών εταίρων αφού υπάρχει ένα κενό στον κοινωνικό διάλογο.
  - Το σχέδιο ανάκαμψης δεν μπορεί να λύσει όλα τα προβλήματα της χώρας.
  - Οι υποδομές είναι σημαντικές αλλά πολλές φορές είναι περίπλοκες.
-